(D)

ANJIT BULLETIN

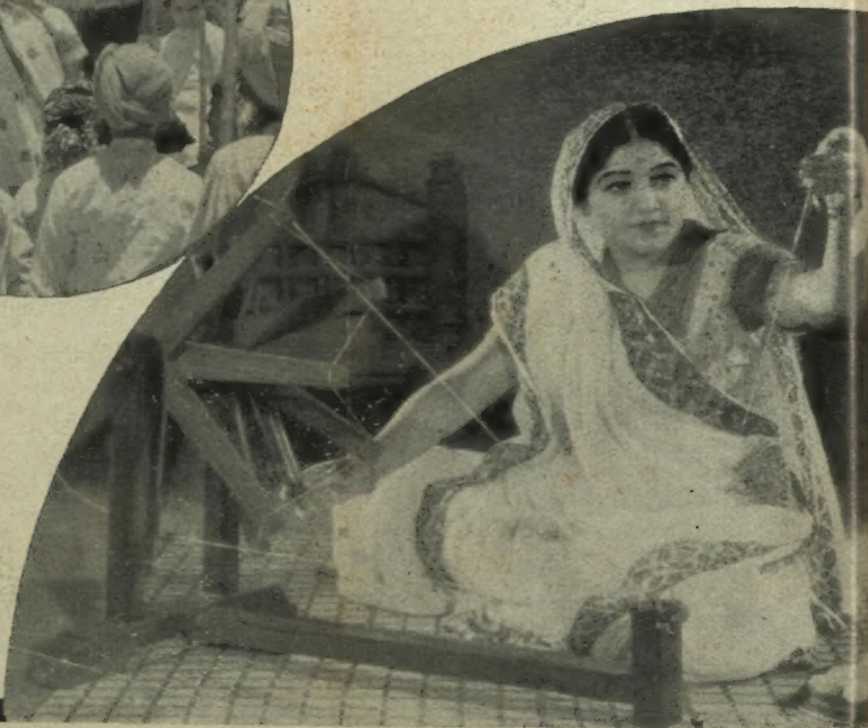
Vol. I No. 19.
29th June 1935.

Bombay :-6 Pies
Moffusil:-9 Pies

A Scene from "DESH DASI"

Maniacs !

"Why and how do the people turn mad?" this question was once being hotly discussed at the Ranjit Studio.

A voice was heard to say "We can only know if we become mad !"

"Then I will make you mad from tomorrow" said Mr. Shah and issued an order immediately–"Prepare the dress of a mad person for Miss Gohar—tomorrow I am making *Muhurt* of "Mad Princess".

Mr. Chandulal Shah made *muhurt*—on Saturday 22nd of the next starring vehicle for Miss Gohar.

Who is she ?

"Who is the heroine in my picture will you please let me know now at least" said Raja Sandow. He spent two hours in reading the scenario–to show that the scenes that were left–could not be shot without a heroine.

"You are a bit impatient, my dear Raja" said Chandulal "I will get such a heroine for your "Black Bandit" that you will be too pleased." "I am hearing this tale for the last two months–only when I see the heroine in flesh and blood, will I believe that a heroine has at last come."

Vijaykumar

"My dear Keki Bawa, what role do I play in "Noor e-Watan"? Jayant says I am Manmohansing M. A.,–whereas you say I am Vijaykumar–for the life of one will you let me know what role I play ? "

Keki Bawa was a bit flabbergasted. He rushed to Jayant Desai and said "What is this? What role's dialogues should I give to Eddie–"

"Vijaykumar's" said Jayant Desai.

"But Eddie says Manmohan's role has been assigned to him."

"Yes Bawa–Eddie plays a double role in this picture."

"Oh ! I see !–come on Eddie. Write out the dialogues–Vijaykumar seems to be a funny man."

"Well-well that is director's look out–he will explain to me the whole theory–I will give the intonations as you instruct me.

Shades !

Just then the telephone bell rang. Eddie ran to the phone.

"Hallo! West End? What do you say–"

"Shades! Shades of the ghost of DESH DASI ! "

Mr. Eddie seemed to have received a pert reply–to judge by the look on his face. "Yes Sir–Yes Sir, am I to telephone to you again–after inquiring why no mention is made of the ghost of Desh Dasi ?–sure I will".

Mr. Billimoria rang up the Publicity Office. He came to know that there is a scene in "Desh Dasi" where Khatoon is shown being possessed by a ghost–that is why there was an inquiry over the phone from the West End.

Ghost–a fine Ghost indeed !

પાંચ રૂપીઆના પાંચસો !

રાતના બાર વાગ્યા પણ પાંચા પટેલને ઉંઘ ન આવે. આમથી તેમ ખાટલામાં પડખાં ફેરવે પણ ચૈન ન આવે. ઘરમાં બધાં ગભરાયાં કે પાંચા પટેલને થયું શું-વૈદ્યને બોલાવ્યા, આજુ-બાજુની અનુભવી ડોશીઓને બોલાવી પણ પાંચા પટેલની બેચેની મટે .નહિ. .નખમાં રોગ ન હોવા છતાં આટલી તકલીફ વેઠતા પાંચા પટેલના ઉચાટનું કારણ કોઇ ન સમજી શક્યું. એ પોતે જાણતા હતા અને એથી એ બધાને ફરીફરીને કહેતા હતા કે બાપલા મને કંઇ થયું નથી. તમે મને એકલો પડયો રહેવા દો તો જલ્દી આરામ થઇ જશે.

બધા પડોશીઓ આખરે ઘેર ગયા અને પટલાણી પણ અડું પડખું ફરીને સુઇ ગયા. એક વાગ્યો ને પટેલનાં ફળીયામાં એનો જમાઇ કરશન પટેલ આવ્યો "પાંચા પટેલ પાંચા પટેલ! બેડોપાર ! છક્કો આવ્યો !" પાંચા પટેલ તો પથારીમાંથી કુદયા કરશન પટેલને ગળે બાઝી પડયા. "હેં છક્કો લાગ્યો. અરે વાહરે મારા કરશનીયા પણ અલ્યા કરશન ! કેટલા રૂપીઆ મળશે ?" "પાંચસો" કરશન પટેલે રૂવાબમાં કહી દીધું. સસરો જમાઇ ખુશ થતા થતા ગામમાં આવેલા સુંદર ગુંદર કાર્નીવલમાં આવ્યા-પાંચા પટેલની બેચેની એકદમ ઉડી ગઇ. એનું આ દર્દ વૈદ કે ડોશીઓ કયાંથી જાણી શકે ?

આંકફરકનો ઉપદેશ લઇને-જુગારનો આદર્શ લઇને-મનોરંજનનો મસાલો લઇને-શહેરમાંથી એક કાર્નીવલ નાના સરખા સુખી ગામને ટીંબે આવ્યું, પાંચા પટેલ, કરશન પટેલ અને બીજા બધા પટેલીયાઓએ એ સંદેશો ઝીલી લઇને છકકા પંજામાં ઝુકાવ્યું, રોજ રોજ કોઇકનું નશીબ ખુલવા માડયું અને થોડા દિવસ તો નાણાની રેલમછેલ થઇ ગઇ.

પસીનાને બદલે આંખના પલકારામાં પૈસો આવ્યો-દિવસની મજુરીને બદલે એકાદ વખત છક્કો કે પંજો કે દુઓ બોલતાંની સાથે બસ થેલીઓની થેલીઓ ખુલવા માંડી. પાંચા પટેલને કાર્નીવલ લાવનાર બીજો પરમેશ્વર દેખાયો પણ થોડા દિવસ ગયાને લક્ષ્મી ચુસાતી ચાલી આજ એક તો કાલ બીજો એમ જુગારની ભંયકર ભીંસમાં ગામડીઆઓ પીસાતા ચાલ્યા. સુખી, સંતાષી, તંદુરસ્ત ગામ હાડપિંજર જેવું બની ગયું-પાંચા પટેલ પરવારી ગયા કરશન પટેલનું કાસળ નીકળી ગયું અને લીલા કુંજાર ખેતરમાં દુહા બોલતા પટેલીયાના હોઠ પર આંક-ફરકનો સન્નિપાત બેસી ગયો નિરાંતે ઘસસટાટ આવતી ઉંઘને બદલે એક વાગે આવતા તારની રાહ જોવામાં સુખી ગામડીયાઓ રોકાઇ ગયા.

આવી આંકફરકની ગામડે ગામડે અને શહેરે શહેરે ફેલાતી બદી સામે પોકાર ઉઠાવતી **દેશ દાસી** આવે છે પાંચા પટેલે ગુમાવેલી સુખ શાંતિ આપવા-ગામડીઓએ ગુમાવેલું હીર ફરી સુપ્રત કરવા આવે છે સેવાના સંદેશા લઇને રણજીતનગરમાંથી "**દેશ દાસી**"

The CROWNING ACHIEVEMENT

Tamil
Talkie Production

Bhakta Ramadoss

FEATURING:
The Wellknown
MADURA DEVI, BALA VINOTHA SANKETHA SABHA of NAWAB, T. S. RAJAMANICKAM and Comedian SARANGAPANI.

The Stage Play that has unsurpassed Record runs at Madras and other places and appreciated by Mahatma Gandhi, Ex-Governor of Madras, Sir R. K. Shanmugam Chetty, K. C. I. E., Ex-President of M. L. A. Divan of Cochin. Now made into the greatest of Tamil Pictures so far produced.

ACTUAL SCENES TAKEN AT BADRACHELLAM

GRIPPING DRAMATIC SITUATIONS
—:o:—

PLEASING PHOTOGRAPHY & FLAWLESS RECORDING

COMIC PUNCHES PRODUCING
—CONVULSIVE LAUGHTER—

PRODUCED BY

PARMESWAR SOUND PICTURES

COIMBATORE

at
RANJIT STUDIO—
offer invited for Sale Rights for Burma and F. M. S.

Enquiries Pouring in write now to secure for RELEASE in your THEATRE.

E. BILLIMORIA in KHADI

Set was arranged for a sequence in "Desh Dasi". Chandulal Seth had asked everybody to be present before 9–30 a. m. and everybody was ready before the time.

Punctual to the minute Chandulal Seth came on the set. Smilingly he asked "Oh! Mr. Ardeshir, you seem to be in a jolly good mood eh ? "

"Yes Sir" quoth Eddie Billimoria "I am. In all former pictures the putting on of sartorial paraphelnia like coat, pants, ties etc. used to take up a lot of time. All that worrisome task is to be faced no more in "Desh Dasi". One has to don on this Khadi shirt and surwal and one is ready in a minute."

"Well then what about keeping this sort of dress for all pictures in future for you ?" said Mr. Shah jocularly.

"Seth, I like this dress so much that I intend using it all along with private life. Firstly one has not to expend more money, secondly these costumes can be kept as white as milk, and thirdly people will call me "patriot."

"Ah–but patriot's is no bed of roses."

"Be that as it may. We have to follow the footsteps of Desh Dasi–and do good unto others. I for one have fallen in love with Khadi–"

"What about this pile of clothes" said Chandulal Shah, pointing at the pile of coats and pants.

"As you say–we can distribute them amongst the destitute or we can make a bonfire of them".

"You are a fine fellow Eddie–you seem to have changed your views on life, after wearing Khadi only once. If you take to Khadi permanently I think you will benefit the world in no time!"

"No Sir, one's own benefit is what we know. But please order for four sets of Khadi clothes like these—well—I have decided to wear no dress but this."

"Ah. I came to know only today this potent force of Khadi. Bhupatrai, please make as many Khadi costumes like this–as our Hero may desire."

"But Sir, I want to take them home–not to keep them here."

"Oh–yes, Mr. Ardeshir Billimoria. Along with the clothes, a certificate to the effect that you have reformed will be granted to you."

Mr. Billimoria has a new type of role in "Desh Dasi". He has liked Khadi so immensely–that he has decided to don on only Khadi dress.

તમે જુન મહીનામાં જન્મ્યા છો ?

જુન મહીનાનો વર્તારો બહાર પાડવા બહુ મથું છું, પણ જુન મહીનામાં કોઇ જન્મ્યું જ નથી. એનો અર્થ એમ ન કરતાં કે આખી દુનીઆમાંથી જુન મહીનામાં કોઇ જન્મ્યું નથી. મારો કહેવાનો આશય એમ છે કે રણજીત કંપનીના આર્ટીસ્ટોમાંથી કોઇ જુન મહીનામાં જન્મ્યું નથી—મારો તો ખાસ આગ્રહ હતો કે રણજીતના જુદા જુદા આર્ટીસ્ટો પોતે જે મહીનામાં જન્મ્યા હોય એ મહીનાના ભાવિનો લેખ લખે. પણ મે મહીનામાં મને બહુ મુસીબત પડી. આખરે મેં મી. રાજા સેન્ડોને પુછવાની હિંમત કરીઃ "અરે મી. રાજા! તમે જુનમાં જન્મ્યા છો ને?"

"મને દેશ દાસીના સંવાદો શિવાય બીજું કંઇ ફરીથી ન પુછશો?" ભવાં ચડાવીને મી. રાજા સેન્ડોએ બીજો પ્રશ્ન પુછવાની સંભાવનાને પણ તોડી નાખી. હું નિરાશ થઇને રણજીત સ્ટુડીઓનાં મશહુર બાંકડા પર બેઠો. વચ્ચે એક નાની વાત કરી લઉં. રણજીત સ્ટુડીઓના મકાનમાં દાખલ થાઓ કે બે પાંચ મોટરો આમ તેમ, ખુણે ખાંચરે, આડી અવળી ખડકાણી હોય છે. પોર્ટીકોના પગથીઆ પર પહોંચવું હોય તો મોટરોની વચ્ચે માણસ ચાલી શકે એટલી જગ્યા ભાગ્યે જ હોય છે. પોર્ટીકોમાંથી અંદર જાઓ એટલે રણજીતનું માથેરાન આવે છે. બરફનો બનેલો હોય એવા ઓરડામાંથી પસાર થાઓ કે સામે જ તમને બે સામસામાં બાંકડા દેખાશે બહુ વર્ષોથી એ બાંકડા ત્યાં ને ત્યાં છે રીપેર કે રંગ કરાવ્યા વિનાના—એ મશહુર બાંકડાઓ ઉપર શ્રી. ચંદુલાલ શાહ અને બીજા મૂખ્ય કાર્યકર્તા ઘણીયે વાર બેઠા બેઠા વિનોદમય વાતાવરણ જમાવે છે. કોઇએ કંઇક બોલવું જોઇએ. પછી એવી પ્રશ્નોતરીની પરંપરા (જો તેઓ સાંભળે તો) શરૂ થાય છે કે એરીસ્ટોટલ અને સોક્રેટીસને પણ એમની શક્તિઓની ઉણપ જણાઇ આવે. આવા પુરાણ અને પ્રસિધ્ધ બાંકડા પર આજે હું એકલો નિશ્વાસ નાખીને બેઠો હતો. એટલામાં ચાર્લી અને ઇશ્વરલાલ નીચે ઉતર્યા. મને જોઇને જ વાંકો ચુકો ચાલતો ચાર્લી મ્હોં હસતું રાખીને ઇશ્વરલાલના કાનમાં કંઇક ગણગણ્યો—"પેલો બુલેટીનવાળો બેઠો છે."

"હલ્લો મી. ચાર્લી તમે તો જરૂર જન્મ્યા હશો જુનમાં—"

હું વાક્ય પુરૂં કરૂં એ પહેલાં એમની વાણીનો પ્રવાહ શરૂ થઇ ગયોઃ "જરા મ્હોં સંભાળીને બોલો મી...અ...અ...અ...તમે સમજ્યા—હમણાં દેશ દાસી વિના દી ને દુનીઆનો કોને ખબર છે. હું મારો જન્મ દિવસ જ ભુલી ગયો છું—"

મેં કહ્યું કે ત્યારે તો માની લ્યોને કે તમે જુનમાં જ જન્મ્યા છો. તમારો જન્મ જે મુબારક મહીનામાં થયો એ મહીનામાં જન્મેલા તમારા જેવા મુબારક મિત્રોનું ભવિષ્ય કેવું થશે તે તમારા અનુભવ ઉપરથી જરા કહી નાખો તો બહુ સારૂં થશે અને મારી તકલીફ બચશે!

છેવટે મી. ચાર્લીએ નીચે પ્રમાણે ભવિષ્ય ઝટઝટ કહી નાખ્યું કારણ કે એને ચંદુલાલ શેઠનો હુકમ હતો કે દેશ દાસીના દશ્યના જ વિચારો કરવા—બીજામાં કયાં ય માંથુ ન મારવું—

જુનમાં જન્મે તે કલાકાર થાય.

જુનમાં જન્મે તેને એક વરસમાં ચારસોનો પગાર થાય.

જુનમાં જન્મે એ કોમેડીયન થાય.

જુનમાં જન્મે એ સીધો ચાલી ન શકે.

જુનમાં જન્મે એ પાનજો સોટા જેવો હોય

જુનમાં જન્મે એને કોઇ એની ફોઇએ પાડેલા નામથી નહીં બોલાવે—ભળતે નામે જ બોલાવશે.

એટલામાં તો સેટીંગમાંથી બૂમ આવીઃ "ચાર્લી! કયાં મરી ગયો!"

"આવ્યો આવ્યો શેઠ હમણાં જ આવ્યો—"

"કુમર"

The Call of the Afflicted.

WHEN I find time hanging on my hands I just glance through the pile of letters that come daily pouring in. The perusal of the mail that the postman brings to my house throws one fact in bold relief–people like me crying–they appreciate tragic roles that I play. When I cry, the picture goers–ever willing to share the sorrows of the characters I play cry in unison.

But one picturegoer has struck a different note. He has issued a stern warning to me. He avers solemnly that if I play tragic roles any more, he will cease to see pictures–because he rarely sees any pictures expect those produced by Ranjit.

This letter set me a-thinking. Why should one pain millions of spectators for the sake of one individual? To portray some of the individuals crushed under the wheels of society and to make the cry of grief of these individuals heard on the silver screen–how far should this representation be carried on? While I was cogitating on this interesting question, a thought occured to my mind. To cry is a necessity–for a vast majority of people are griefridden. Some people's sorrows are individualistic–some imagine they have sorrows. These people have different modes to be happy. So it is not worthwhile to depict the sorrows of these people. Then for whom should I cry? A thought flashed across my brain. There are millions of people in India who are suffering grief meekly–having no source where withal to be happy. If I cry for these people and make thousands of spectators cry in sympathy with these people, then my crying will be worthwhile. The words "Desh Dasi"–"Desh Dasi" began to ring in my ears. I got up with vigour of life and shouted "Desh Dasi"–"Desh Dasi".

I have made millions of my fans cry-fans who came to see "Gunsundari", "Naughty Girl" and "Barrister's Wife". I have made them shed tears. But friends, lend me your ears! If I cry in my coming picture I do not cry for a love lorn girl born with a silver spoon in her mouth, nor for a modern girl who is mad after equality and freedom, nor for the sorrowful wife of a rich man–but I cry for the seven lacs of villages–villages who are contaminated by the lures of big cities, for the simple hearted villagers who are allured by gambling, cotton figures and consequent mistrust of humanity. I ask you cry to your utmost for the villagers–but let not the matters rest there. Do something for the villagers–help these villagers knowing the spotless hearts of their-hearts as spotless as a mirror.

I come with a Message of service–I come with a balm for the afflicted–I come with a solace for the sorrowful–I come with a sympathetic understanding of the unhappy villagers,

GOHAR.

They speak for themselves:

A Telegram from Ahmedabad

BOXFILM—
BOMBAY—
Barrister's Wife Saturday
Net 1424 Sunday 1760
NOVELTY.

વિલાસના તારીખ ૨૨-૬-૩૫ ના અંકમાં એક પ્રેક્ષક લખે છે કેઃ—

મારે ખુલ્લા દિલથી જાહેર કરવાની જરૂર છે કે રણજીતનાં ટોકી ચીત્રો તો કોઇ અનોખાં જ હોય છે; રણજીતના બોલપટમાંથી હરહંમેશ કંઇ અને કંઇ નવીનતા જડી આવે છે. અને મને કહ્યા સિવાય નથી ચાલતું કે કોઇ અનોખી અને અજાયબી પમાડે તેવી કળા રણજીત સિવાયની કંપનીની ફીલ્મોમાં ભાગ્યેજ નજરે ચડે છે. રણજીતની ફીલ્મો માણસો કહે છે ખૂબ હસાવે છે-દમ નીકળી જાય ત્યાં સુધી-એ વાત ખરી પણ છે; પરંતુ મને રણજીતના છેલ્લાં છેલ્લાં ચિત્રોએ રડાવ્યો છે. ગુણસુંદરી, બેરીસ્ટરની બૈરી અને છેલ્લું આ કોલેજ કન્યા—એમ ત્રણે પીકચરો જોઇને રડયા સિવાય થીએટરમાંથી હું બ્હાર નીકળ્યો નથી અને તેથીજ મને એમ કહેવાની ફરજ પડે છે કે રણજીત હસાવીયે શકે છે અને રડાવી પણ શકે છે?

રામ આપ્ટે અને ચી. ભાનુમતિ જેવા બચ્ચાંઓને સ્ક્રીનપર ઉતારીને અને વસ્તુઓને વધારે જોરદાર બનાવીને રણજીત ફિલ્મ કંપનીએ સીનેમાં જગતમાં પોતાની વિજય પતાકા ફરકાવી છે અને તેથીજ મારા જેવા પ્રેક્ષકોને રણજીતના ચિત્રો ચલાવતા વેસ્ટ એન્ડ સીનેમાની ટીકીટ ઓફીસપર ટીકીટ મેળવવા માટે ભારે રસાકસીમાં ઉતરવું પડે છે.

અંતમાં હું રણજીત કંપનીના સંચાલકોને વીનવણી કરૂં છું કે તેઓ ભવિષ્યમાં આવાં નિર્દોષ બાળકોને ચિત્રોમાં રજુ કરવાનું ન ચુકે અને એમને એવી રીતે ચમકાવે કે જેથી જોનાર બસ ત્યાં ને ત્યાં જામ થઇ જાય!

साढ़े नौ बजे

जयन्त देसाई ने अचानक हुक्म दिया "सुबह के साढ़े नौ बजे मेक अप के साथ सब तैयार".

'मगर सब कौन कौन?' स्टुडियो मैनेजर ने यह सवाल करने में भूल की।

इतना भी नही समझते हो तो मैनेजर क्यों हुये हो, सब यानी मिस गौहर के सिवा तमाम' इतना कहकर मिस्टर देसाई मोटर में बैठ कर चलते हुए, न Picture का नाम बताया न सीन का नम्बर, न ड्रेस की तफसील न मेकअपका हाल-मगर रणजीत में तो Order is Order. दूसरे दिन सुबह के साढ़े नौ बजे सब तैयार थे। मिस्टर देसाई स्टुडियो में आए कि ड्रेस मास्तर ने शोर मचाया कि 'साहब आप ड्रेसों के सम्बन्द में कुछ नहीं कह गये यह सब मेरी जान खारहे हैं,' परन्तु वाक्य पूरा हो तो बात आगे बढ़े, मिस्टर देसाई ने बीच में ही बात काट कर कहा 'इस में पूछना ही क्या है, सोशियल रजपूत सोशियल, सब को ख़बर है अपने अपने ड्रेस की-जाओ ड्रेस मास्टर' यह सुनकर ऐंठते हुये चल दिये, स्टुडियो में देखते हैं तो सब ड्रेस पहने हुये तैयार बैठे हैं।

राजा सेन्डो ने मधुरी को ज़ीने से उतरते हुए देखकर ज़रा कड़ी नज़र से देखा, देखते ही मधुरी गर्म हो कर कहने लगी 'मिस्टर राजा, आज कॉलिज कन्या का सीन नहीं है कि मुझे धमका लोगे, आज है नूरे-वतन, यह तुम्हारा रौब मुझपर नहीं चलेगा, वह दिन गये, इस में तो मिस्टर बिलीमोरिया (Billimoria) ही हीरो हैं, समझे?' राजा को गुस्सा आ गया मगर करे क्या? बात सच थी, 'Yes yes I know I know' कहकर रह गये और अपने सिनेरियो पर आंखें जमा दीं। इतने ही में ईश्वर लाल की अवाज आई.

'ए जरा मेरी किताब देना'

'हवा खाओ, आज में कॉलिज कन्या की सुशीला नहीं हूं, जो तुम्हारा हुक्म मानूं' खातून ने यह कड़क कर दंदां शिकन जवाब दिया, 'आज नूरे-वतन का सीन है, सम्भव है मेरे हाथ का तमांचा तुम्हें खाना पडे।

'हां जो आज मेरा अपहरण करने का प्रयत्न किया तो ज़िन्दा न जाने दूंगी' मधुरी ने राजा सेन्डो से बचा हुआ गुस्सा ईश्वरलाल पर उतारा। उधर शान्ति राम आपटे का कान पकड कर केकी बावा के पास खींच लाई।

'देखो बावा यह लड़का आज भी 'Steady please' 'steady please' कर रहा है, यह मुझे अब तक कॉलिज कन्या की रम्भा समझे हुए है, इसे समझा दो कि आज नूरे-वतन है, जयन्ती भाई ने मुझे दूसरे ही रूप में चमकाने का वादा किया है' केकी बावा फरियाद सुनने के बदले खुद जयन्त देसाई के पास पहुंचे।

'ए जयन्ती, छोकरी तू बता तो सही कि मैं नूरे-वतन में विलन हूं या सज्जन' 'मुझ से इस वक्त न पूछो, जो कुछ होगा सब मालूम हो रहेगा, इस वक्त तो बिलीमोरिया को उसके dialogue बुलवाओ।'

इतना हुक्म होते ही मिस्टर बिलीमोरिया और मिस्टर गौरी फौजी सलाम करके खड़े रह गये. केकी बावा ने दोनों को सम्वाद लिखाना शुरु किया।

उधर से आड़े तिरछे होते हुये महाशय चार्ली आ पहुंचे, 'आ......आप...जयन्ती भाई, मैं कौन हूं?' 'न इधर न उधर'।

यह सुन कर चार्ली बुड़बुड़ाते हुये चल दिये, 'होगा हमें क्या'।

BLACK BANDIT

રાજા સેન્ડો

અને

મીસ ખાતુન

કાલા ચોર

ના એક દ્રશ્યમાં

DES

હિન્દભરમાં **સાત લાખ** ગામડાંઓ છે
અને એ ગામડાંઓની સેવા
એજ સાચી દેશ સેવા છે.

દેશ દાસી

અમર સંદેશા લઇને
ટુંક સમયમાં આવે છે

રણજીત મુવીટોનનું

એક અસામાન્ય ચિત્રપટ
ચંદુલાલ શાહ
પ્રોડક્ષન

DASI

રણજીત સ્ટુડીઓ

પાગલ !

" લોકોમાં ગાંડપણ કેમ આવે છે " એક વખત રણજીત સ્ટુડીઓના બાંકડા પર બેઠાં બેઠાં ચર્ચા થઇ. એક મક્કમ અવાજ આવ્યો. " આપણે ગાંડા થઇએ તો ખબર પડે ? " " ત્યારે તમને આવતી કાલેજ ગાંડા બનાવું" મી. શાહે જવાબ આપ્યો અને તુરતજ હુકમ છુટ્યા "ગોહરને માટે પાગલનો પહેરવેશ બનાવો હું કાલેજ **"મેડ પ્રીન્સેસ"** નું મુહુર્ત કરૂં છું અને શનીવાર તા. ૨૨ મી એ બપોરના બાર વાગ્યે મી. શાહે નવા ચિત્રપટનું મુહુર્ત કર્યું.

કોણ ?

" પણ મારી હીરોઇન કોણ છે આ વખતે મી. શાહ, એનું તો કાંઇ હવે નક્કી કરો રાજા સેન્ડો પુરો સીનેર્યો બે કલાક સુધી વાંચી ગયા અને હીરોઇન વિના હવે એક પણ સીન સિવાય એમ ન હોતો એટલે આખરે કંટાળીને એણે મી. શાહને પૂછ્યું.

" રાજા તું બહુ ઉતાવળો છે, દોસ્ત ! **કાલા ચોર**માં તો તું ખુશ ખુશ થઇ જાય એવી હીરોઇન હું લાવી આપીશ મી. શાહે આશ્વાસન આપ્યું.

"એ તો બે મહિના થયાં તમે કહો છો. હું તો હવે હીરોઇનના દર્શન કરીશ ત્યારે જ માનીશ કે કોઇક આવી ખરી ! "

વિજય કુમાર

અરે પણ બાવા હું કોણ છું **નૂરે વતન**માં ? જયંતી કહે છે કે મનમોહનસિંહ એમ. એ. છું તો તમે કહો છો કે વિજય કુમાર છું ત્યારે હું છું શું ? કેકી બાવા મુંઝાયા તુરત જ ઉભા થઇને એણે મી. જયંત દેસાઇને પકડી પાડયા. "અલ્યા ભાઇ કહે તો ખરો અદીને કોનો પાર્ટ લખાવું ?"

" વિજય કુમારનો પાર્ટ " મી. દેસાઇએ કહી દીધું અને ચાલતી પકડી. " પણ અદી તો કહે છે કે, મનમોહન એમ એ નો પણ એનોજ પાર્ટ છે" હા હા બાવા અદી બે રોલમાં છે. "હં હં ત્યારે દીકરી એમ ભસી મરને. હું કંઇજ નહીં સમજયો ચાલ દીકરા અદી, માડ લખવા "વિજ્ય" કુમારનો પાર્ટ તો વિચિત્ર માણસ જેવો લાગે છે." "બાવા જે હશે તે ડાયરેકટર સમજાવી દેશે-હું તો તમે કહો તેમ બોલી જાઉં." અદીએ ટુંકમાં પતાવ્યું.

ભૂત !

એટલામાં તો ટેલીફોનની ઘંટી વાગી—અને અદી બીલીમોરીયાએ ટેલીફોન લીધો.

" હલ્લો કોણ વેસ્ટ એન્ડ ? હાં હાં પણ શું કહેવા માગો છો ? "

" ભુત ! **દેશ દાશી**માં ભુત ! " સામેથી કંઇક કડક જવાબ આપ્યો હશે એમ મી. બીલીમોરીયાના ચહેરા પરથી જણાઇ આવ્યું જી હા જી હા શેઠ, દેશ દાસીની પબ્લીસીટીમાં ભુત કેમ નથી એમ મારે પુછીને આપને ટેલીફોન કરવો એમને.? વારૂ વારૂ ?

તુરત જ મી. બીલીમોરીયાએ પબ્લીસીટી ખાતામાં ટેલીફોન કર્યો ત્યારે એવણ સમજ્યા કે દેશ દાસીમાં ખાતુનને ભૂતનો વળગાડ આવે છે, એવો સીન છે અને એને માટે વેસ્ટ એન્ડમાંથી તપાસ થઇ રહી છે. વાહરે ભૂત !

સૌનું રડવું સાર્થક થશે

હું જ્યારે બહુ ફુરસદમાં હોઉં છું ત્યારે મારા ઉપર આવતાં થોકબંધ પત્રોમાંથી થોડાંક વાંચું છું. ઉપલક નજર ફેરવતાં એક વાત મને સ્પષ્ટ દેખાય છે કે સૌને મારૂં રોવું પસંદ છે. હું રોઉં છું ત્યારે પાત્ર તરીકે મારાં સુખદુઃખમાં ભાગીદાર બની પ્રેક્ષકો અને પ્રશંસકો રડે છે; પણ એક ભાઇએ મને બહુ કડક કાગળ લખ્યો છે.અને મને ચેતવણી આપી છે કે "બૅરીસ્ટરની બૅરી"માં હું ખૂબ રડયો છું હવે તમે કાં તો રડવું બંધ કરો નહીં તો હું ફીલ્મો જોવી બંધ કરીશ, કારણ કે હું ખાસ કરીને તમારીજ ફીલ્મો જોઉં છું.

મને પણ વિચાર થયો કે એક વ્યકિતના દુઃખને ખાતર કયાં સુધી લાખો પ્રેક્ષકોને દુઃખી કરવા? સમાજમાં કચડાની વ્યકિતઓને પાત્રો બનાવી–એવાં થોડાંક દુઃખીયાંઓનાં દુઃખની બૂમો પરદાપર કયાં સુધી પાડયા કરવી? બહુ બહુ વિચારને અંતે મને એક વાત સુઝી ગઇ–રડવું એ તો આવસ્યક છે કારણ કે દુનીઆમાં સોમાંથી નવાણું દુઃખી છે. પણ એ બધાનાં દુઃખો વ્યકિતગત છે–ઘણીએ વખત કલ્પિત હોય છે. એવાં દુઃખી લોકોને સુખનાં બીજાં ઘણાં સાધનો છે એટલે એવાં પાત્રોનાં દુઃખનો ચિતાર આપી રડવું કે રડાવવું એમાં ઠીક નહીં. પણ મારે રડવું તો છે જ. ત્યારે હું રડું કોને માટે? વિજળીની ત્વરાથી એક વિચાર મારા મગજમાં ફરી વળ્યો. હિંદુસ્થાનમાં એવાં લાખો ને કરોડો છે જેનાં જીવનમાં માત્ર દુઃખ જ છે. સુખનું એક પણ સાધન એમને સ્વપ્નામાંય આવતું નથી. એવાં દુઃખીયાંઓને માટે હું રડું અને પ્રેક્ષકોને રડાવું તો મારૂં અને સૌનું રડવું સાર્થક થાય અને મને **"દેશ દાસી"** શબ્દ ચોમેરથી સંભળાવા લાગ્યો. હું સફાળી ઉઠી અને બોલી ઉઠીઃ **દેશ દાસી! દેશ દાસી!**

મારા લાખો પ્રેક્ષકોને મેં ખૂબ રડાવ્યાં છે. ગુણસુંદરીઓ, તુફાની તરૂણીઓ અને બૅરીસ્ટરની બૅરીઓનાં દુઃખે દુઃખી થનારાં મારાં અસંખ્ય પ્રશંસકોને મેં ખૂબ ડુભાવ્યાં છે. પણ દોસ્તો! હવે હું મારાં આંસુ પાડું છું એ કોઇ શ્રીમંતની પ્રેમઘેલી છોકરી માટે નહિ—સ્વતંત્રતાના ખ્યાલમાં ખેલતી કોઇ નવયૌવનાના હૃદયમંથન માટે નહિ—દુભાયલી કોઇ એકાદ પૈસાદારની પત્ની માટે નહિ—હવે હું રડું છું સાત લાખ ગામડાંઓ માટે–શહેરની બદીઓથી પીસાતા—જુગાર, આંકફરક અને વહેમના વમળમાં પીસાતાં આપણાં કરોડો ભોળાં ભાંડુઓ માટે. હવે હું તમને કહીશ કે તમે પેટ ભરીને રોજો પણ રોઇને બેસી ન રહેતાં–ગામડાંઓ માટે કંઇક કરજો, એ લોકોનાં બીલોરી કાચ જેવાં ચોકખાં હૃદયને પીછાણજો–યથાશક્તિ એ ગામડાંઓના ઉદ્ધારમાં તમારો ફાળો આપજો.

હું આવું છું—સેવાનો સંદેશો લઇને, દુઃખીયાંનો આરામ લઇને, ઘવાયલાંનો મલમ પટ્ટા લઇને, દુભાયલાઓની સહાનુભૂતિ લઇને,

ગોહર

"દેશ દાસી" નું દૃશ્ય

ONE TO NINE

IT was midnight—but Pancha Patel was still restless in the bed. His relatives were nonplussed. They did not know what had come over the Patel—they called for the Doctor. The old women of the village came running—but all this was of no avail.

Pancha Patel was suffering from no illness—but seeing him restless all were worrying themselves to death. He was telling all—"I am not ill—please leave me alone for sometime and I will be alright."

Seeing all their attempts futile—the neighbours and relatives went home.

It was one o'clock. Karshan—Patel's son-in-law came to Patel's place and shouted "We are successful—Chhakko has been declared". Electrified by his news Patel got up from the bed, embraced his son-in-law and said "Chhakko—Chhakko—oh dear me, my dear Karshan—but what will we get ?" "Five hundred" Karshan thundered gleefully.

Father-in-law and son-in-law were in high spirits. They rushed to the Sunder Gunder Carnival that had come to the village—all the illness that the Patel was (apparently) suffering from vanished. No Doctor or Vaidya could diagnize his disease.

A Carnival visited a small happy village. It brought in its train the message of Cotton figures—lure of gambling—modes of whiling away one's time.

Pancha Patel, Karsan and others look to the Carnival. They fell preys to all the temptations it brought along. The poor villagers poured all their life's treasured saving into the Carnival.

The villagers had not to sweat for money—Cotton figures brought the villagers easy money, without having to toil, Panjo or Chhakko brought tons of money. The person who brought the money thus to him became a veritable God to Patel.

The money of the villagers continued to be drained. To day one villager was fleeced—the second day another, so the villagers continued to loose heavily. The erstwhile hale and hearty villagers became mere skeletons—thinking despairingly of the 'morrow. Pancha Patel lost heavily and Karasan was at the end of his tethers. The farmers who used to sing lustily the song of the plough—now used to use their lips to utter Cotton figures. The sound sleep that is only to be had in the villages disappeared and every villager used to awake till one o'clock in the night to learn the latest Cotton quotation.

"Desh Dasi" carries a strong campaign against the Cotton figures—"Desh Dasi" is coming with a message to restore and retrieve the lost sublime happiness of the villagers—to make honey and milk flow in the villages once more.

ખાદી ધારી બીલીમોરીયા

દેશ દાસીનો સીન હતો. સવારના સાડાનવ વાગ્યે કામ શરૂ કરવું એવો ચંદુલાલ શાહનો કડક હુકુમ હતો. પણ શેઠ સાહેબ પોતે આવે એ પહેલાં બધા પહેરવેશ પહેરીને તૈયાર બેઠા હતા. ચંદુભાઇએ જરા હસતાં હસતાં પૂછ્યું "એોહોહો અરદેશર શેઠ આજ કંઇ બહુ લહેરમાં છો ? "હાં શેઠ !" અદી બીલીમોરીઆએ પોતાના ભાષણની શરૂઆત કરી. "વાત એમ છે 'શેઠ' કે આજ સુધી તમારી ફીલ્મોમાં કોટ પાટલુન ને પોતીયાં પહેરવામાં જરા ટાઇમ લેવો પડતો–દેશ દાસીમાં તો આ પહેર્યો ખાદીનો ઝબ્ભો અને ઝટ લઇને નાંખી સુરવાળ કે બસ પત્યું."

"ત્યારે લો તમને કાયમ એ જ ડ્રેસમાં રાખીએ તો કેમ ?" મી. શાહે મશ્કરી કરતાં કહ્યું.

"અહોહો એના જેવું એકે નહીઃ શેઠ મને તો આ ડ્રેસ એટલો પસંદ છે કે હું તો કાયમ મારે પોતાને ઘેરે પણ આવો જ ડ્રેસ કરાવવા માગું છું. એક તો ખર્ચ બચે. ઉજળાં ઉજળાં દુધ જેવાં કપડાં પહેરવાનાં મળે અને દેશ ભકત કહેવાઇશું તે જુદા !"

"દેશભકત થવુ સહેલું નથી મી. બીલીમોરીયા ! એ તો લોઢાના ચણા છે સમજ્યા" "એ ગમે તેમ હો શેઠ, આપણે થોડું દેશ દાસીની પેઠે પારકાનું ભલું કરવા નીકળી પડવું છે. મને તો બસ આ ખાદી ઉપર ભારે પ્રેમ આવી ગયો છે."

"ત્યારે આ થોકબંધ કોટ પાટલુનો પડ્યા છે એનું શું કરશો ?" મી. શાહે જરા અગત્યનો પ્રશ્ન પુછ્યોઃ–"તમે જેમ હુકુમ કરો તેમ ? કહો તો ગરીબોને આપી દઉં નહીં તો જલાવી દઉં."

"અરે વાહરે મી. બીલીમોરીયા, એક વખત ખાદીનો પહેરવેશ પહેર્યો એમાં તમે આટલા સુધરી ગયા તો કાયમ ખાદીનો સહવાસ રાખશો તો મને લાગે છે કે દુનિઆનું કલ્યાણ કરી નાખશો."

"નહીંરે શેઠ આપણે તો આપણા પોતના કલ્યાણ શિવાય બીજું સમજતાજ નથી. પણ જરા હુકુમ કરી આપો કે બે ચાર આવા ડ્રેસ બનાવી આપે. બસ આપણે આજથી આજ ડ્રેસ ધારણ કરીશું."

"વાહ ખાદીમાં આટલો પ્રતાપ છે. એ આજે જ જાણ્યું વારૂ ભુપતરાય આપણા હીરોને ખાદીના કહે તેટલા પોશાક કરાવી આપજો."

"પણ શેઠ એ સ્ટુડીઓમાં રાખવા માટે નહીં હું ઘેર લઇ જઇશ."

"હા, હા. અરદેશર બીલીમોરીયા, તમે સુધરી ગયા છો એવું હું સાથે સાથ તમને સર્ટીફીકટ પણ આપીશ–બસ !

દેશ દાસીમાં મી. બીલીમોરીયા તદ્દન નવાજ પાત્ર તરીકે પેશ થાય છે એમને ખાદીનો વેશ એટલો પસંદ પડી ગયો છે કે હવે એમણે ખાદીને અપનાવી લઇ પોતાનો કાયમી પહેરવેશ કરવાનું નકકી કરેલ છે.

ARE YOU BORN IN JUNE ?

I am trying to fortell the happening that will take place in June—but nobody seems to be born in June. Well–well—I do not mean that nobody in the world saw the light of the day during this month. What I mean is that nobody from amongst the Ranjit Stars and Players is born during that mouth.

This page was started with a view that the Ranjit players or Stars should forecast the future of the month in which they were born. But I had a lot of trouble to find any one born in May. Gathering all the courage, I approached Raja Sandow and asked him whether he was born. "Please do not ask me anything. I am too busy with the dialogues of Desh Dasi, to worry myself with any other thing.

Disappointed I sat on a bench—one of those benches for which Ranjit Studio is so very famous. By the bye, it may interest you to know that at least half a dozen motor cars are to be found in the compound of Ranjit Studio—leaving one just a space to wade through.

From the portico one goes through rooms delightfully cool that they can be described as the Matheran of the Ranjit Studio—one comes to a corridor and verandah of another banglow. In this verandah there are two benches—and Mr. Chandulal Shah and other personages of the Ranjit Studio are found talking–creating a delightful atmosphere with humorous talk—and if one succeeds in setting the ball rolling one will hear some pithy home truths along the lives of Aristotle and Socrates.

Disappointed at my illluck, I sat on one of these noted benches. Just then Charlie and Ishwarlal came along. Seeing me, Charlie muttered "there is that Bulletin walla fellow". "Well Mr. Charlie" I broke the ice,

"You must have been born in June".

Ere I Could finish the sentence Mr. Charlie began to fire off in his usual noncholant style. "Take care—think twice before words escape your lips–my dear sir, nobody has time or energy to think of anything else except Desh Dasi–I have forgotten my birth date".—

"Then just imagine that you are born in June–and then try to forcaste the future of those born in June—I hope you will oblige me".

Charlie thereupon foretold the following facts, in a hurry—because he had instruction to think only of "Desh Dasi" and no other thing.

Those born in June will be

—artists

—get Rs. 400/- p. m.

—a Comedian

—never be able to walk straight (like myself)

—will be known by name quite different from his own.

When he was about to continue further somebody shouted out from the set :–

"Where the hell are you, Charlie" ? "Just coming" saying Charlie ran away.

CAMER.

COMING — SHORTLY!

GOHAR

IN

TIGRESS

A CHANDULAL SHAH PRODUCTION

Registered No. B. 3386

Edited, Printed and Published by Chaturbhuj Anandji D... for Ranjit Movitone (Dad...
at Moj-Majah Printing Press, Khatau Building, ...gaum BOMBAY 4.